

یکنواخت سازی کالا

پیشرفت تکنولوژی و صنعت موجب افزایش تنوع کالاها شده است. بسیاری از کالاها در انواع طرح‌ها و مدل‌ها تولید می‌شوند. این موضوع موجب شده است مصرف‌کنندگان و سازمان‌های مرتبط با کالا در انتخاب کالای موردنظر خود دچار مشکل شوند. عموماً سازمان‌های مرتبط با کالاها انتظارات مشخصی از هر کالا دارند؛ درحالی‌که طیف وسیعی از کالاها وجود دارند که می‌توانند انتظارات آن‌ها را برآورده کنند. مسئله‌ای که اینجا مطرح می‌شود این است که این سازمان‌ها چگونه می‌توانند مشکلات ناشی از تنوع کالاها را کاهش دهند؟

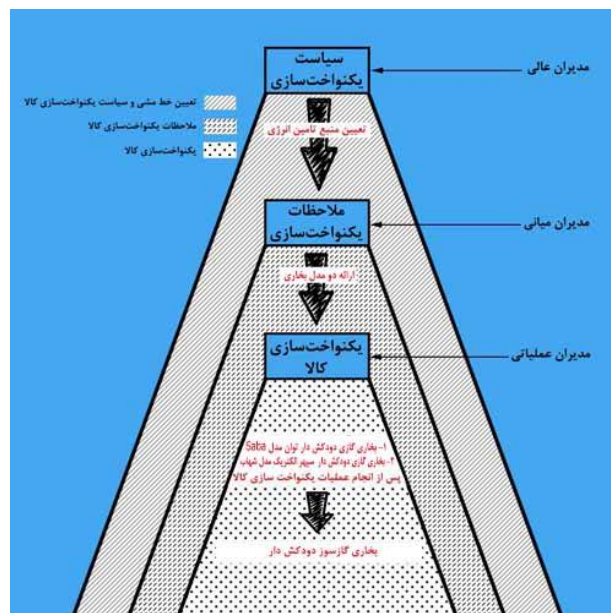
یکی از کارهای مهم جهت کاهش مشکلات ناشی از تنوع کالاها، اجرای برنامه یکنواخت سازی کالا در سطح سازمان است. هر یک از سطوح مدیریتی سازمان در ارتباط با موضوع یکنواخت سازی مسئولیت مشخصی را که از طرف مدیران ارشد تعیین می‌شود، بر عهده‌دارند. بر این اساس کالاهایی که دارای یکسری از مشخصات مشترک تعریف شده هستند، معادل هم در نظر گرفته شده و یک کد دریافت می‌کنند. این کار سبب می‌شود از تنوع کالاهای سازمان کاسته شده و صرفه‌جویی‌های فراوانی به دست آید.

مفهوم یکنواخت سازی کالا

در حوزه مربوط به کالا، یکنواخت سازی عبارت است از: تخصیص نام و کد مشترک به کالاهایی که دارای خصوصیات مشترک تعریف شده هستند که این فعالیت تحت تأثیر ملاحظات پشتیبانی فنی، مشخصات فنی، نگهداری و تعمیرات، سهولت به‌کارگیری و ... و سیاست‌گذاری‌های کلان سازمان در زمینه روابط سیاسی، بین‌المللی، اقتصادی، فرهنگی، اجتماعی و ... قرار دارد. بر این اساس کالاهایی که نیاز واحد را برآورده می‌سازند و مشخصات اصلی مشترکی داشته و تنها در مشخصات فرعی باهم تفاوت دارند، به‌عنوان یک کالا نام‌گذاری و کدگذاری می‌شوند. برای این کار باید مشخصات ذاتی و عملکردی کالاها را شناسایی نمود، آنگاه اقلامی را که دارای یکسری مشخصات مشترک تعریف شده هستند، با یک کد شناسایی کرد؛ به‌عنوان مثال در مهندسی کشاورزی برای کشت ذرت ۹ نوع ذرت وجود دارد که هر یک بر اساس طول دوره رشد از ۱۰۰ تا ۷۰۰ شماره‌گذاری می‌شوند؛ ولی اگر کارخانه‌ای بخواهد از ذرت برای تهیه خوراک دام استفاده کند نیاز به این تقسیم‌بندی ندارد و مثلاً ممکن است آن‌ها را به سه نوع درجه ۱، درجه ۲ و درجه ۳ تقسیم کند.

یکنواخت سازی می‌تواند به‌عنوان یک ابزار که سلسله‌مراتب سطوح مدیریتی سازمان را جهت نیل به اهداف خود در حوزه مربوط به کالا یاری می‌دهد، مطرح باشد. هر یک از سطوح مدیریتی سازمان در موضوع یکنواخت سازی وظایف مشخصی را بر عهده‌دارند. سطح عالی سازمان با توجه به عوامل مختلف به تعیین خط‌مشی و سیاست یکنواخت سازی کالا می‌پردازد. سطح میانی، با توجه به ملاحظات یکنواخت سازی از قبیل عوامل پشتیبانی فنی، نگهداری و تعمیرات و سهولت به‌کارگیری در چارچوب خط‌مشی تعیین شده توسط سطح عالی، مشخصاتی را که کالاها برای تأمین نیازهای سازمان باید داشته باشند، تعیین می‌کند. سطح عملیاتی، با توجه به مشخصات تعیین شده، کالاهایی را که از دیدگاه کاربر مورد استفاده مشترک دارند، شناسایی کرده و یک نام و کد به آن‌ها اختصاص می‌دهد.

برای اینکه با چگونگی تصمیم‌گیری سطوح سه‌گانه مدیریتی در موضوع یکنواخت‌سازی کالا بیشتر آشنا شویم از یک مثال کمک می‌گیریم. فرض کنید سازمان می‌خواهد اقدام به خرید تجهیزات سرمایشی بنماید. سطح عالی سازمان مشخص می‌کند که منبع تأمین انرژی تجهیزات سرمایشی از چه نوع باید باشد. سطح میانی، مشخصات وسیله سرمایشی را تعیین می‌کند و سطح عملیاتی با بررسی مشخصات آن وسیله و مقایسه آن با مشخصات از پیش تعریف‌شده، به اقلام مشابه یک نام و کد اختصاص می‌دهد این رابطه در شکل زیر نمایش داده شده است.

اهداف یکنواخت‌سازی کالا

بسیاری از فعالیتهای مدیریتی اموری هستند که با بهره‌وری ارتباط نزدیک دارند. یک مدیر همواره سعی می‌کند مسائل سازمان تحت مدیریتش به بهترین شکل ممکن حل شود و فعالیتهای سازمانی در مطلوب‌ترین حالت ممکن به انجام برساند. یکنواخت‌سازی در حوزه کالاهای سازمان، یکی از ابزارهای مدیریت است که مدیر از طریق آن افزایش بهره‌وری را دنبال می‌کند.

صرفه‌جویی‌های اقتصادی

همان‌گونه که اشاره شد، از طریق یکنواخت‌سازی، کالاهایی که از نظر کاربر دارای تعدادی خصوصیات مشترک می‌باشند، یک نام و یک کد دریافت می‌کنند. از آنجاکه این کالاها دارای کاربرد هستند، این کار سبب می‌شود که از دارایی‌های سازمان، بهتر استفاده شود. از طرف دیگر یکنواخت‌سازی کالا موجب می‌شود مکان دهی کالاها در انبار به نحو مطلوب‌تری صورت گیرد و این خود موجب صرفه‌جویی‌های اقتصادی و مالی می‌شود.

بهبود در مدیریت موجودی کالا

یکنواخت سازی سبب کاهش تنوع کالاها می شود و این موضوع می تواند عملکرد مدیریت موجودی را بهبود دهد، زیرا با کاهش تنوع کالا تعداد سفارش های قطعات خرید حجم انبارها تعداد تخصص های لازم برای تعمیر و خدمات فنی و غیره تقلیل می یابد.

تحدید فعالیت مدیران میانی و عملیاتی

در اکثر منابع و مآخذ علمی، سطوح مدیریتی را به سه سطح مدیران ارشد، مدیران میانی و مدیران عملیاتی تقسیم کرده اند. در یک سازمان، مدیران ارشد کار سیاست گذاری های کلان و تعیین خط مشی های کلی را انجام می دهند، مدیران میانی روش های اعمال سیاست ها را مشخص می کنند و کار اجرا با مدیران عملیاتی است. با انجام یکنواخت سازی کالا، محدوده کار برای مدیران میانی بسیار کمتر شده و برای مدیران عملیاتی هم که کار اجرا را بر عهده دارند این پدیده اتفاق می افتد یعنی آن ها نیز تحت تأثیر سیاست گذاری مدیران ارشد حوزه فعالیتشان محدودتر می گردد.

در این مقاله تلاش ما بر این بود که درباره یکنواخت سازی کالا با شما صحبت کنیم همچنین پس از تعریف آن مثالی برای شما آوردیم تا بهتر متوجه شوید و پس از آن به بررسی اهداف یکنواخت سازی کالا و نتایج آن در سازمان پرداختیم.

برای مطالعه بیشتر به سایت ما [انباریار](https://www.anbaryar.com) مراجعه نمایید.

برای عضویت در گروه پرسش و پاسخ انبارداری [کلیک](#) کنید.

برای عضویت در کانال اطلاع رسانی سایت انباریار [کلیک](#) کنید.